

شهرهای سرافراز تاریخ

نوشته‌ی چهل نویسنده‌ی نامدار جهان

با ویراستاری

جان جولیوس نورویچ

John Julius Norwich

ترجمه‌ی

ابوالحسن تهامی

انتشارات معین

عنوان و پدیدآور: شهرهای سرافراز تاریخ / ویراستار جان جولوس نوروویچ؛
ترجمه ابوالحسن تهامی.
مشخصات ناشر: تهران: معین، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری: ۴۰۰ ص.: مصور.
شابک: 978-964-1650-82-9
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: عنوان اصلی: The great cities in history, 2009.
موضوع: شهرها و شهرستان‌ها - تاریخ
موضوع: تمدن
موضوع: تاریخ جهان
شناسه افزوده: نوروویچ، جان جولوس، ۱۹۲۹-م ویراستار
شناسه افزوده: Norwich, Jhon Julius
شناسه افزوده: تهامی، ابوالحسن، ۱۳۱۷- مترجم
رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ / ش ۹ / HT111
رده بندی دیویی: ۳۰۷/۷۶
شماره کتابخانه ملی: ۳۰۲۶۸۴۳

انتشارات معین

روبه روی دانشگاه تهران، فخررازی، فاتحی داریان، پلاک ۳
صندوق پستی ۷۷۵-۱۱۱۴۵ / تلفن ۶۶۴۰۵۹۹۲ - ۶۶۴۷۵۲۷۷

فروش اینترنتی: www.moin-publisher.com
پست الکترونیکی: info@moin-publisher.com

جان جولوس نوروویچ
شهرهای سوافراز تاریخ
ترجمه ابوالحسن تهامی
چاپ اول: ۱۳۹۲

حروفنگاری: زهره افتخاری
لیتوگرافی و چاپ: طیف نگار
شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

تمامی حقوق این اثر برای انتشارات معین محفوظ است
تلفن مرکز فروش: ۶۶۴۱۴۲۳۰ - ۶۶۹۶۱۴۹۵

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

در این کتاب:

- سخن مترجم ۹
- از میان رودان تا کلان‌شهران ۱۳
- جهان کهن ۲۳
- اوروک: نخستین شهر جهان ۲۶
- مُهَنْجُ دَار: تمدن درّه‌ی سند ۲۹
- میمفیس: پایتخت مصر کهن ۳۲
- طیوه: و روزگار زرین مصر ۳۶
- هتوسه: دژ-شهر امپراتوری حِتیان ۴۴
- بابِل: نیوکد نَصْر و باغ‌های معلق ۴۷
- نینوه (نینوا): کاخ‌ها و نیایشگاه‌های شاهان آشور ۵۳
- کارتاژ: شهر فنیقی و شهر رومی ۵۹
- آتِن: زادگاه دموکراسی ۶۲
- لینزی: و دیگر شهرهای ایالات ستیزه‌گر چین ۶۸
- اسکندریه: کلان‌شهر مدیترانه به دوران بطالسه ۷۲
- مه رُ: شهر سلطنتی نوبیا ۷۷
- بیت‌المقدس: به دوران هرود و عیسا (ع) ۸۰
- رُم: به دوران آگوستوس ۸۶
- نخستین هزاره‌ی میلادی ۹۵
- تُتی هو آکان: زادگاه ایزدان ۹۸
- تیکال: گهواره‌ی تمدن مایا ۱۰۶
- قسطنطنیه (کنستانتینوپل): پایتخت مسیحیت در شرق ۱۱۲

- ۱۱۸ ..... مکه: شهر مقدس جهان اسلام
- ۱۲۳ ..... دمشق: شکوهمندی‌های شهری کویری
- ۱۲۹ ..... بغداد: و خلیفه‌های عباسی
- ۱۳۴ ..... کوردو و (قُرطَبه): مرکز خلافت مغربیان در اسپانیا
- ۱۴۰ ..... جهان سده‌های میانی (قرون وسطا)
- ۱۴۳ ..... آنگ‌کُر: درخشنده شهر خیم
- ۱۵۱ ..... پالمو: گوهر نورمها در مدیترانه
- ۱۵۷ ..... قاهره: مرکز تمدن اسلامی
- ۱۶۲ ..... سمرقند: شهر برگزیده تیمور لنگ
- ۱۶۸ ..... پاریس: نقطه‌ی اوج در معماری گوتیک
- ۱۷۴ ..... کراکو: شهر رنسانس در لهستان
- ۱۷۹ ..... ونیز: بزرگ بانوی مدیترانه
- ۱۸۵ ..... فلورانس: افتخار خاندان مدیچی
- ۱۹۱ ..... تمبوکتو: شهری در شن‌ها
- ۱۹۹ ..... کوزکو: شهر امپراتوری اینکا
- ۲۰۴ ..... تنوچ تیتلان: شهر آزیک در دریاچه
- ۲۱۰ ..... جهان مدرن در آغاز
- ۲۱۳ ..... لیسبون: در عصر اکتشاف
- ۲۱۷ ..... رُم: و حکومت پاپ‌ها به هنگام رنسانس
- ۲۲۴ ..... استانبول: شهر سلطان‌ها
- ۲۳۰ ..... آگرا: شهر تاج‌محل
- ۲۳۵ ..... اصفهان: شاه عباس و امپراتوری صفویه
- ۲۴۱ ..... پکن: و شهر ممنوع
- ۲۴۷ ..... کیوتو: باغ‌های دل‌گشا و کاخ‌های قرمز
- ۲۵۳ ..... پراگ: شهر جادویی رودولف دوم
- ۲۵۸ ..... آمستردام: و جمهوری هلند
- ۲۶۵ ..... مکزیکوسیتی: آرمان شهر دنیای نو
- ۲۷۰ ..... لندن: بازسازی و بازسازی

۲۷۷	استکهلم: و امپراتوری بالتیک سوئد.
۲۸۱	دابلین: و برازندگی دوران شاه جورج.
۲۸۶	کپنهاگ: و نوکلاسیسم اروپای شمالی.
۲۹۰	سن پترزبورگ: پنجره‌ی روسیه به غرب.
۲۹۶	وین: و امپراتوران هابسبورگ.
۳۰۲	ادینبورگ (ادین‌بورو): و روشنگری اسکاتلندی.
۳۰۶	روزگار شهر مدرن.
۳۰۹	مسکو: پایتختی بی‌ربار.
۳۱۵	پاریس: در زمان ناپلئون سوم و بازُن آئوسمان.
۳۲۱	لندن: از ملکه ویکتوریا تا میهنک.
۳۲۷	بوداپست: در دو سوی دانوب.
۳۳۰	مونترال: مخالفتی که سازنده‌ی کانادا شد.
۳۳۴	واشینگتن: جایی که ایده‌تولوژی دیدنی شد.
۳۴۰	دهلی نو: نمادی در سنگ.
۳۴۶	برلین: سرخوش در لبه‌ی آتشفشان.
۳۵۰	شیکاگو: موتور آمریکا.
۳۵۶	لس آنجلس: فرهنگ مهاجرت.
۳۶۲	بوئنوس آیرس: شهر مزده‌های پایدار.
۳۶۵	سنگاپور: شیر شهر.
۳۳۵	نیویورک: نمای آینده.
۳۷۱	نیویورک: از روزگار سرب تا روزگار زر.
۳۷۹	سائو پولو: قهوه و بازرگانی.
۳۸۳	سیدنی: از شهر آلونک‌ها تا شهر جهانی.
۳۸۸	توکیو: شهر پیوسته در تغییر.
۳۹۵	شانگهای: زیرشهر چین.

سخن مترجم

این کتاب نتیجه‌ی بررسی‌های گسترده‌ی پنجاه و سه نویسنده‌ی معتبر است، که همه پس از نگارش و بازنگارش از صافی دقت و موشکافی ویراستار صاحب‌نامی چون جان جولوس نروویچ گذشته‌اند.

جان جولوس نروویچ از یک سو نشان از شاهان انگلیس دارد و عضو مجلس اعیان است و از سویی دیگر سیاهه‌ی بیش از چهل ترجمه و تالیف و ویراستاری و برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی را در کارنامه‌ی علمی خود دارد. ایشان کوشیده‌اند که از ۵۳ نگارش که به ۵۳ سبک گونه‌گون نوشته شده‌اند، کاری یک‌دست و همساز عرضه کنند، با این همه، از ورای ویراستاری ایشان ویژگی‌های متفاوت سبک هر نویسنده بازتاب می‌کند.

در ترجمه نیز، تا اندازه‌ی کم تر این تفاوت سبک و سیاق به چشم می‌آید؛ گرچه همه‌ی مطالب با دست و ذهن یک مترجم، به فارسی درآمده است.

این ترجمه مانند بسیاری ترجمه‌های تاریخی نیاز به یادداشت‌ها و روشن‌گری‌های مترجم دارد. اما این روشن‌گری‌ها را نمی‌شد مانند معمول در پانویس کتاب آورد، زیرا بسیاری از صفحات کتاب را تصاویر زیبا و متنوع فرا گرفته و آوردن پانویس در متن تصاویر به زیبایی آن‌ها لطمه می‌زد؛ از این رو، یادداشت‌ها و روشن‌گری‌های مترجم، همه در میان [قلاب] قرار داده شده‌اند. در سرتاسر کتاب نویسندگان نیز روشن‌گری‌هایی داشته و آن‌ها را در میان (پرانتر) گذاشته‌اند. سبک نگارش بیش‌ترین نویسنده‌ها، سبکی ادیبانه و در عین حال همه فهم است، که در ترجمه نیز این مهم در نظر بوده است. در این کتاب بسیار واگویه‌ها و گفت‌آوردهاست از شخصیت‌های هم‌روزگار ما و از نویسندگان سده‌های دور. در ترجمه کوشیده‌ام که به واگویه‌های سده‌های عتیق رنگ و رویی کهن بزنم و البته واگویه‌های مردم هم‌روزگار ما به زبان امروزی است.

نویسه‌ی خارجی بسیاری نام‌های کسان و جاها و کتاب‌ها در کنار نویسه‌ی فارسی آمده است. نویسه‌ی خارجی نام شهرها که زیرنویسه‌ی فارسی می‌آید،

نویسه و تلفظ آن شهر به زبان انگلیسی را نشان می‌دهد.
مرجع این ترجمه در برگردان نام‌های تاریخی کهن و تاریخ هجری، به ویژه در مورد شهرهای اسلامی و مصر باستان، دائرةالمعارف مصاحب بوده و مترجم از روشن‌گری‌های این گنجینه‌ی دانش در ترجمه‌اش سودهای بسیار برده است.
سرچشمه‌ی دیگر برای روشن کردن مطالب گاه ناروشن کتاب، اینترنت و دانش‌نامه‌ی ویکی‌پدیا (انگلیسی) بوده، و با سپاس از این دو سرچشمه‌ی خرد، شاید بخشی از وام خود را پرداخته باشم.

ابوالحسن تهامی
تهران - شهریور ۱۳۹۱

www.ketab.ir